

LIETUVOS RESPUBLIKOS
PREKYBINĖS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. I-1513
2, 84, 86, 88, 89 STRAIPSNIŲ IR ĮSTATYMO PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2021 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį 8¹ dalimi:

„8¹. **Ginkluotas laivų plėšimas – neteisėti smurtiniai ar sulaikymo veiksmai arba niokojimo veiksmai, taip pat grasinimas juos atlikti, išskyrus piratavimą, įvykdyti asmeniniais tikslais ir nukreipti prieš laivą arba prieš tokiam laive esančius asmenis ar turtą, laivui esant valstybės vidaus vandenyse, salyno vandenyse ir teritorinėje jūroje, arba bet kokie pirmiau aprašytus veiksmus kurstantys ar tyčia palengvinantys veiksmai.“**

2. Pakeisti 2 straipsnio 24 dalį ir ją išdėstyti taip:

„24. **Laivo valdytojas – asmuo, eksploatuojantis laivą, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra laivo savininkas, ar jį naudoja kitu teisėtu pagrindu kitais teisėtais pagrindais laivu besinaudojantis asmuo, perėmęs iš laivo savininko įsipareigojimus ir atsakomybę už laivo veiklą pagal 2006 m. Konvenciją dėl darbo jūrų laivyboje.“**

3. Papildyti 2 straipsnį 29¹ dalimi:

„29¹. **Piratavimas – kaip apibrėžta 1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos 101 straipsnyje.“**

4. Pakeisti 2 straipsnio 32 dalį ir ją išdėstyti taip:

„32. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, ~~ir Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatyme ir Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.“~~

2 straipsnis. 84 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 84 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Darbo sutartis su jūrininku, išskyrus laivo kapitoną, ~~kuriis jeigu jis pats yra ir laivo valdytojas, sudaroma Lietuvos Respublikos įstatymų~~ **Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir šio įstatymo** nustatyta tvarka raštu pagal pavyzdinę formą, kurią tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Vienas darbo sutarties egzempliorius įteikiamas jūrininkui (išskyrus žvejį), kitas lieka laivo valdytojui. Darbo sutarties kopija įteikiama laivo kapitonui, ~~tačiau, jeigu darbo sutartis yra sudaroma su žveju, darbo sutarties kopija įteikiama žvejui, o originalas lieka laivo kapitonui ir yra laikomas laikoma~~ **laikoma** laive. Kiekvienam jūrininkui **jo prašymu** susisiekiama ministro nustatyta tvarka išduodama jūrininko knygelė.“

2. Pakeisti 84 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Laivo valdytojas privalo:

1) sudaryti sąlygas jūrininkui išnagrinėti darbo sutartį ir pasikonsultuoti dėl jos sąlygų prieš ją sudarant, taip pat laisvai sutikti su darbo sutarties sąlygomis;

2) pasirašytinai supažindinti jūrininką su jo būsimo darbo sąlygomis, teisėmis ir pareigomis, skundų dėl darbo jūrų laivyboje reikalavimų, galimų pažeidimų priėmimo ir nagrinėjimo tvarka, užtikrinti, kad jūrininkai, įskaitant ir laivo kapitoną, laive galėtų lengvai gauti aiškią informaciją apie savo darbo sąlygas;

3) sudaryti sąlygas su šios dalies 2 punkte nurodyta informacija, įskaitant ir jūrininko darbo sutartį, susipažinti Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių, į kurių uostus įplaukiama, kompetentingoms institucijoms.

~~Prieš sudarydamas darbo sutartį, laivo valdytojas privalo sudaryti sąlygas jūrininkui susipažinti su jos nuostatomis, supažindinti jūrininką su jo būsimo darbo sąlygomis, teisėmis ir pareigomis (sudarydamas sąlygas su šia informacija, įskaitant ir darbo sutartį, susipažinti ir kompetentingoms institucijoms), skundų dėl darbo jūrų laivyboje reikalavimų, nustatytų Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose, galimų pažeidimų priėmimo ir nagrinėjimo tvarka.“~~

3 straipsnis. 86 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 86 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Jeigu jūrininkui priklausantis turtas laive buvo sugadintas arba ~~dingo~~ **prarastas** dėl ~~apiplėšimo~~ **ginkluoto laivų plėšimo ar piratavimo**, gaisro ar kitų laivui padarytų nuostolių, laivo valdytojas privalo išmokėti jūrininkui piniginę kompensaciją.“

4 straipsnis. 88 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 88 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„88 straipsnis. Garantijos jūrininkams

„1. Jeigu darbo sutartis su jūrininku baigiasi arba jūrininkas nebegali vykdyti pareigų pagal darbo sutartį, arba nėra garantijos, kad ypatingomis aplinkybėmis jis galės tas pareigas vykdyti, **arba jūrininko darbo sutartį nutraukia laivo valdytojas, arba pats jūrininkas dėl pateisinamų priežasčių (ligos, sužeidimo ar kitų sveikatos sutrikimų, dėl kurių reikia jūrininko repatriacijos, kai nustatoma, kad jūrininko sveikatos būklė leidžia jam keliauti), arba laivo avarijos atveju, arba jeigu laivo valdytojas dėl nemokumo, laivo pardavimo, laivo registracijos pasikeitimo negali toliau vykdyti savo kaip jūrininko darbdavio išpareigojimų, kylančių iš teisės aktų ar sutarčių, arba jeigu laivas plaukia į didelės rizikos zoną, įtrauktą į Londono laivybos draudimo rinkos jungtinio karo komiteto patvirtintą pavojingų zonų sąrašą, į kurią vykti jūrininkas, pasirašydamas darbo sutartį, nedavė sutikimo, ir kitais kolektyvinėje sutartyje numatytais atvejais**, laivo valdytojas organizuoja jūrininko repatriaciją ir apmoka išlaidas, susijusias su jūrininko kelione **į jo** nuolatinę gyvenamąją vietą. ~~Jeigu užsienio valstybė, kurioje yra laivas ir kurioje baigiasi laivo valdytojo sudaryta darbo sutartis su jūrininku arba jūrininkas nebegali vykdyti pareigų pagal darbo sutartį, arba nėra garantijos, kad ypatingomis aplinkybėmis jis galės tas pareigas vykdyti, atsisako priimti jį į šalį arba priima už užstatą, kurio laivo valdytojas negali duoti, jūrininkas tęsia darbą laive tol, kol laivas atplauks į uostą, kuriame jūrininką bus galima išlaipinti.“~~

2. Jeigu nustatoma, kad jūrininkas serga liga, kuri kelia pavojų kitiems laive esantiems asmenims, ir laive neįmanoma šiam pavojui užkirsti kelio, laivo kapitonas sergantį jūrininką išlaipina į

krantą artimiausiam uoste, ~~į kurį plaukia laivas~~ **kuriame jam gali būti suteiktos reikiamos asmens sveikatos priežiūros paslaugos arba yra galimybė repatrijuoti jūrininką į jo nuolatinę gyvenamąją vietą, kai nustatoma, kad jūrininko sveikatos būklė leidžia jam keliauti.**

3. Kai sergantis ar sužalotas jūrininkas paliekamas užsienyje, laivo kapitonas užtikrina tinkamą jo priežiūrą, slaugymą ir apie tai praneša artimiausiai Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei ar konsulinei įstaigai. Jūrininko prašymu laivo kapitonas perduoda jūrininko pateiktą informaciją jūrininko nurodytam asmeniui.

4. Jeigu ~~jūrininko~~ reiso metu jūrininkas susirgo, buvo sužalotas, ~~ar mirė ar žuvo~~, laivo valdytojas apmoka visas išlaidas už jūrininko gydymą, priežiūrą, slaugą iki dienos, kurią jūrininkas yra laikomas tinkamai repatrijuotu, ~~ir~~ **ar jo** palaikų parvežimą.

5. Laivo valdytojas ar jo atstovas privalo imtis priemonių, kad apsaugotų laive esanti susirgusių, sužalotų ar mirusių jūrininkų turtą ir grąžintų jį jūrininkams, o jų mirties atveju – jų artimiesiems giminaičiams.

6 5. Draudžiama laivų valdytojams reikalauti, kad jūrininkai iš anksto apmokėtų repatriacijos išlaidas jų įdarbinimo pradžioje, taip pat draudžiama išskaityti repatriacijos išlaidas iš jūrininkų ~~atlyginimo~~ **darbo užmokesčio** ar kitų jiems priklausančių išmokų, išskyrus atvejus, kai, remiantis įstatymais ir kitais teisės aktais arba kolektyvinėmis sutartimis, buvo nustatyta, kad jūrininkas šiurkščiai pažeidė jūrininko pareigas.

7 6. Jeigu laivo valdytojas nevykdo jūrininkų, kurie turi teisę į repatriaciją, repatriacijos, Užsienio reikalų ministerija **kartu su Susisieikimo ministerija** vykdo tokių jūrininkų repatriaciją **tarpusavio susitarimu nustatyta tvarka ir sąlygomis. Patirtos išlaidos išieškomos ir dėl to patirtas išlaidas išieško** iš laivo valdytojo.

8 7. Laivo, plaukiojančio su Lietuvos valstybės vėliava, valdytojas privalo turėti galiojančią prievolių, susijusių su tinkamu jūrininkų repatrijavimu ir kitais laivo valdytojo įpareigojimais dėl reikalavimų, numatytų Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, reglamentuojančiose jūrininkų darbą jūrų laivyboje, įvykdymo užtikrinimo priemonę, suteiktą draudimo ar savidraudos veiklą vykdančio subjekto, Tarptautinės laivų valdytojų civilinės atsakomybės draudimo klubų konfederacijos narių, banko ar kito subjekto, turinčio teisę vykdyti atitinkamą prievolių įvykdymo užtikrinimo veiklą, arba draudimą.

9 8. ~~Terminas, kuriam~~ **Maksimali darbo laive laikotarpis trukmė, kuriai** suėjus jūrininkas įgyja teisę į repatriaciją, negali būti ~~ilgesnis~~ **ilgesnė** kaip 12 mėnesių nuo jūrininko reiso pradžios. Konkretūs jūrininkų reisų laikotarpiai, po kurių jūrininkai įgyja teisę į repatriaciją, nustatomi darbo ir kolektyvinėse sutartyse.

10 9. Laivo valdytojas neprivalo apmokėti išlaidų, numatytų šiame straipsnyje, jeigu dėl ligos ar sužalojimo jūrininkas apdraustas draudimo organizacijoje ir ši organizacija apmoka išlaidas.

11. Jeigu jūrininkas yra laikomas nelaisvėje laive ar bet kurioje kitoje vietoje dėl piratavimo ar ginkluoto laivų plėšimo, neatsižvelgiant į tai, ar pasibaigė darbo sutarties galiojimo laikotarpis, ar kuri nors darbo sutarties šalis pranešė apie sutarties vykdymo sustabdymą ar nutraukimą, jūrininko darbo užmokestis ir kitos jam priklausančios išmokos, numatytos jūrininko darbo sutartyje, atitinkamoje kolektyvinėje sutartyje ar kituose šias išmokas nustatančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, turi būti toliau mokami visą jūrininko buvimo nelaisvėje laikotarpį iki jūrininko paleidimo ir repatriacijos į jo nuolatinę gyvenamąją vietą dienos arba, jeigu jūrininkas miršta nelaisvėje, iki jo mirties datos, nustatytos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.“

5 straipsnis. 89 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 89 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„89 straipsnis. ~~Jūrininkų~~ **Jūrininko** darbo užmokesčio ir kitų jam priklausančių išmokų pervedimas kitiems asmenims

1. Laivo valdytojas turi užtikrinti, kad ~~jūrininkas galėtų pervesti visą savo darbo užmokesčio ar jo dalį savo šeimai, išlaikytiniams arba teisėtiems gavėjams banko pavedimu ar panašiomis priemonėmis arba jūrininko reikalavimu dalis ar visas darbo užmokesčio būtų pervedamas sutartu laiku tiesiogiai jūrininko nurodytiems asmenims~~ **visas jūrininko darbo užmokesčio ar jo dalis ir kitos jam priklausančios išmokos, numatytos jūrininko darbo sutartyje, atitinkamoje kolektyvinėje sutartyje ar kituose šias išmokas nustatančiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, galėtų būti pervedamos tiesiogiai kitiems asmenims banko pavedimu ar sumokamos kitomis priemonėmis. Darbo sutartyje, sudaromoje su jūrininku, nustatomos konkrečios darbo užmokesčio ir kitų jam priklausančių išmokų pervedimo kitiems asmenims sąlygos ir tvarka (darbo užmokesčio ir kitų jam priklausančių išmokų dalis arba dalys, jeigu pervedamas ne visas darbo užmokesčio ir kitos jam priklausančios išmokos; darbo užmokesčio ir kitų jam priklausančių išmokų, jų dalies arba dalių pervedimo periodiškumas, būdas ar priemonė) ir nurodomas konkretus asmuo ar asmenys, kuriems būtų pervedamas ar kitomis priemonėmis sumokamas jūrininko darbo užmokesčio ir kitos jam priklausančios išmokos ar jų dalis arba dalys.**

2. Jeigu jūrininkas nusprendžia pasinaudoti šio straipsnio 1 dalyje nurodyta paslauga reiso metu, šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją dėl darbo užmokesčio ir kitų jam priklausančių išmokų pervedimo kitiems asmenims jūrininkas pateikia laivo kapitonui, o kapitonas šią informaciją raštu perduoda laivo valdytojui.

3. Jeigu jūrininkas yra laikomas nelaisvėje laive ar bet kurioje kitoje vietoje dėl piratavimo ar ginkluoto laivų plėšimo, laivo valdytojas užtikrina, kad jūrininko darbo užmokesčio ir kitos jam priklausančios išmokos ar jų dalis arba dalys pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalį nurodytam kitam asmeniui ar asmenims būtų pervedamos ar sumokamos kitomis priemonėmis visą jūrininko buvimo nelaisvėje laikotarpį iki jūrininko paleidimo ir repatriacijos į jo nuolatinę gyvenamąją vietą dienos arba, jei jūrininkas miršta nelaisvėje, iki jo mirties datos, nustatytos pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta paslauga turi būti teikiama neatlygintinai, o valiutos keitimo kursas, jeigu kitaip nenustatyta šalių susitarimu, turi būti vyraujantis rinkos kursas arba oficialiai skelbiamas kursas. Valiutos keitimo kursas neturi būti nepalankus jūrininkui.“

6 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

Pakeisti Įstatymo priedą ir jį išdėstyti taip:

„Lietuvos Respublikos
prekybinės laivybos
įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1986 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4055/86 dėl laisvės teikti paslaugas principo taikymo jūrų transporto paslaugoms tarp valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 6 skyrius, 1 tomas, p. 174).

2. 1992 m. gruodžio 7 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 3577/92, taikantis laisvės teikti paslaugas principą jūrų transportui valstybėse narėse (jūrų kabotažas) (~~OL 2004 m. specialusis leidimas, 6 skyrius, 2 tomas, p. 10~~).

3. 1999 m. birželio 21 d. Tarybos direktyva ~~Nr.~~ 1999/63/EB dėl Europos bendrijos laivų savininkų asociacijos (ECSA) ir Europos Sąjungos transporto darbuotojų profesinių sąjungų federacijos (FST) susitarimo dėl jūreivių darbo laiko organizavimo (~~OL 2004 m. specialusis leidimas, 5 skyrius, 3 tomas, p. 363~~).

4. 2009 m. vasario 16 d. Tarybos direktyva 2009/13/EB, įgyvendinanti Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytą susitarimą dėl 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje ir iš dalies keičianti Direktyvą 1999/63/EB, **su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2018 m. sausio 23 d. Tarybos direktyva (ES) 2018/131, kuria įgyvendinamas Europos bendrijos laivų savininkų asociacijų (ECSA) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas susitarimas iš dalies pakeisti Direktyvą 2009/13/EB atsižvelgiant į 2006 m. Konvencijos dėl darbo jūrų laivyboje pakeitimus, kurie buvo padaryti 2014 m. ir kuriuos 2014 m. birželio 11 d. patvirtino Tarptautinė darbo konferencija** (~~OL 2009 L 124, p. 30~~).

5. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/20/EB dėl laivų savininkų atsakomybės pagal jūrinius reikalavimus draudimo (~~OL 2009 L 131, p. 128~~).

6. 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1177/2010 dėl jūrų ir vidaus vandenų keliais vykstančių keleivių teisių, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004 (~~OL 2010 L 334, p. 1~~).

7. 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva (ES) 2017/159, kuria įgyvendinamas 2012 m. gegužės 21 d. Europos Sąjungos žemės ūkio kooperatyvų konfederacijos (COGECA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) ir Nacionalinių žvejybos įmonių organizacijų Europos Sąjungos asociacijos („Europêche“) sudarytas Susitarimas dėl 2007 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvencijos dėl darbo žvejybos sektoriuje įgyvendinimo (~~OL 2017 L 25, p. 12~~).“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Ekonomikos komiteto pirmininkas K.Starkevičius, 2021-01-06: